

Другари,

Отдавна получих вашият въпросник, но в частният ми живот се случиха някои работи, които ми попречиха да Ви отговоря своевременно. Не зная дали моите отговори ще Ви задоволят, защото много време се измина от смъртта на Христо Смирненски и много работи, които съм знаел за него и вършил с него съм забравил.

Познавам Христо от 1922 година, когато се свързах с него по партийна линия като негов десетник. Брата му Дончо и сестра му Надя познавах от по рано и много често съм ходил у дома им на ул. "Овче поле". Предполагам, че с Христо съм се запознал именно през тях. Христо беше много тих и скромен. Често съм го заварвал болен на легло, но никога не съм го разпитвал или говорил с него нещо за болестта му, защото знаех каква е. Христо беше много внимателен и сърдечен към близките си, особено към майка си и баща си. За сестра си Надя и брата си Дончо /той имаше и брат Тома/ той също имаше големи грижи. Винаги се е изказвал добре за тях, особено за майка си. Тя беше почти неотлъчно около него през време на боледуването му.

Никога не съм чул Христо да се оплаква или да говори за своята болест. За последен път го видях в Горна Баня, през м. юни 1923 г., когато една група младежи се връщаме от Люлин. Отидох при него и го заварих в почти безнадеждно положение, а около него майка му. Какво сме говорили не си спомням, но това беше последната му среща с негови познати и другари. След няколко дена Христо не беше вече между живите. Не знам зашто на погребението му не отидох.

Скромността на Христо стигаше до крайност. Той никога не се стремеше да изпълне, напротив гледаше никой да го не знае и не види. На едно младежко забавление в Червения салон на Народния дом се декламираше негово стихотворение и след свършване на декламацията слушателите почнаха да аплодират и да викат: "автора", "да излезе автора", обаче подирен указа се, че нашият Христо благополучно изчезнал. Ако Георги Бакалов не беше изтъкнал неговите поетически дарби не знам дали който би обърнал внимание на Христовата поезия и дали самият той би се наложил.

Христо Смирненски беше в интимни любовни отношения с Жени Дюстабанова. Като казвам в интимни любовни отношения, това да не се разбира в вулгарния смисъл на думата, както някои разбират. Това беха интимни другарски отношения. Те беха почти неразделни.

Своите партийни задължения Христо изпълняваше съзнателно и най-точно. На всеко събрание, митинг или друга акция, той винаги беше на своя пост. Никога не е манкирал или отказвал да извърши възложена му партийна работа. При охраната на партийните клубове и печатницата на ул. "Паиси" Христо винаги беше там. При избори също вземаше живо участие.

За творчеството на Христо Смирненски никога не сме приказвали с него, защото аз работех с него само по партийна линия и винаги, когато съм се срещал с него не съм се застоявал много, защото съм имал предвид неговата болест и скромността му.

София, 6 април 1950 г.

С другарски поздрав:

